

**Przewodniczący
Krajowej Rady
Regionalnych Izb Obrachunkowych**

Ryszard Paweł Krawczyk

Łódź, dnia 23 lutego 2010 roku

**Pan
Tomasz Siemoniak**
Sekretarz Stanu
w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych
i Administracji

KRRIO WA 0100/1/Ł/10-2

Szanowny Panie Ministrze.

W odpowiedzi na pismo z dnia 12 lutego b.r., znak: DAP/0713-13/10/DZ, w sprawie możliwości finansowania z funduszu sołectkiego przedsięwzięć na terenach wiejskich wspólnot gruntowych uprzejmie informuję, że zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2009 roku o funduszu sołectkim (Dz.U.Nr 52, poz. 420 z późn. zm.) rada gminy rozstrzyga o wyodrębnieniu w budżecie gminy środków stanowiących fundusz sołectki do dnia 31 marca roku poprzedzającego rok budżetowy podejmując uchwałę, która wyraża zgodę albo nie wyraża zgody na wyodrębnienie funduszu w roku budżetowym.

Środki funduszu przeznacza się na realizację przedsięwzięć, które zgłoszone przez sołectwo we wniosku złożonym do wójta, burmistrza, prezydenta miasta:

- są zadaniami własnymi gminy,
- służą poprawie warunków życia mieszkańców,
- są zgodnie ze strategią rozwoju gminy.

Środki te mogą być także przeznaczone na pokrycie wydatków na działania zmierzające do usunięcia skutków klęski żywiołowej w rozumieniu ustawy z dnia 18 kwietnia 2002 roku o stanie klęski żywiołowej (Dz.U.Nr 62, poz. 588 z późn.zm.).

Regulacje dotyczące wspólnot gruntowych zawarte zostały w przepisach ustawy dnia 29 czerwca 1963 roku o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych (Dz.U.Nr 28, poz. 169 z późn. zm.). Wspólnotami gruntowymi są nieruchomości rolne, leśne oraz obszary wodne, o których mowa w art. 1 ust. 1 w/w ustawy, stanowiące przedmiot współwłasności osób uprawnionych do udziału we wspólnocie gruntowej. Osobami uprawnionymi do udziału we wspólnocie są osoby fizyczne lub prawne posiadające gospodarstwa rolne, jeżeli w ciągu ostatniego roku przed dniem wejścia w życie ustawy faktycznie korzystały z tej wspólnoty.

Z piśmiennictwa dotyczącego wspólnot gruntowych wynika, że stan prawny wielu z nich pozostaje do dnia dzisiejszego nieuregulowany. Grunty użytkowane przez mieszkańców wsi posiadają w rejestrach gruntów różne nazwy, np. wspólnoty wiejskie, wspólnoty wsi, ziemie gromadzkie, czy też wspólnoty gruntowe. Koniecznym jest więc ustalenie, czy nieruchomości te stanowią w świetle przepisów ustawy o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych - wspólnotę gruntową, czy też mienie gromadzkie. Organem właściwym w tej sprawie jest starosta, który wydaje stosowną decyzję na podstawie art. 8 ust. 5 w/w ustawy

Zarząd gruntami tworzącymi wspólnotę sprawuje spółka utworzona przez osoby uprawnione do udziału we wspólnocie gruntowej. Spółka jest osobą prawną, działa na podstawie statutu zatwierdzonego przez właściwego wójta (burmistrza, prezydenta), a jej członkami są osoby uprawnione do udziału we wspólnocie gruntowej (art. 14 i 15 ustawy).

Wspólnoty gruntowe nie stanowią mienia komunalnego (gminnego), są to grunty wspólne, w których poszczególni mieszkańcy posiadają udziały zależne od powierzchni gospodarstw.

Wspólnoty gruntowe zgodnie z przepisami ustawy mogą być przeznaczane na cele publiczne lub społeczne tylko za zgodą właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta), w razie zaś sprzedaży nieruchomości stanowiącej wspólnotę gruntową gminie przysługuje prawo pierwokupu.

W przypadku natomiast gdyby nieruchomości stanowiły w przeszłości mienie gromadzkie należy mieć na uwadze, że na podstawie art. 98 ust. 2 obowiązującej do 27 maja 1990 roku ustawy z dnia 2 stycznia 1958r. o radach narodowych (Dz.U. z 1975r. Nr 26, poz. 139 z późn. zm.) dotychczasowe mienie gromadzkie stało się mieniem gminnym. Następnie przedmiotowe mienie, będące dotychczas przedmiotem własności państwowej, stało się z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie terytorialnym (Dz.U.Nr 16, poz. 95) z mocy prawa mieniem gminy, na obszarze której było położone.

Mając na uwadze powyższe należy zauważyć, że ewentualna możliwość finansowania zadań na terenach wiejskich wspólnot gruntowych uzależniona jest, w pierwszej kolejności, od ustalenia aktualnego stanu prawnego nieruchomości, na których planowane są przedsięwzięcia. Z jednej strony współwłaścicielami gruntów stanowiących wspólnotę nie muszą być wszyscy mieszkańcy gminy, z drugiej zaś mogą być nimi osoby nie będące mieszkańcami (z taką sytuacją możemy mieć do czynienia w przypadku dziedziczenia udziału we wspólnocie).

Ponadto należy mieć na względzie wskazane przez ustawodawcę w art. 1 ust. 3 ustawy o funduszu sołeckim przesłanki, które muszą zostać spełnione łącznie, aby można było przeznaczyć na realizację określonego przedsięwzięcia środki z funduszu sołeckiego (przedsięwzięcie to musi: być zgłoszone w formie wniosku przez sołectwo, służyć poprawie warunków życia mieszkańców, być zgodnym ze strategią rozwoju wsi, być zadaniem własnym gminy).

Niespełnienie choćby jednego z ustawowo określonych warunków czyni niemożliwym sfinansowanie przedsięwzięcia z funduszu sołeckiego.

Przy powyższym należy mieć na uwadze, że zadania, które mogą być sfinansowane ze środków funduszu sołeckiego to przedsięwzięcia istotne z punktu widzenia społeczności lokalnej, tak więc nie mogą one zmierzać do realizacji prywatnych celów poszczególnych mieszkańców.

Podkreślenia wymaga fakt, że do wydatkowania środków z funduszu sołeckiego będą miały zastosowanie wszystkie zasady wydatkowania środków publicznych wynikające z obowiązujących przepisów prawa bowiem są to, pomimo pewnego wyodrębnienia, środki jednostki samorządu terytorialnego.

Ocena zasadności takiego ukierunkowania środków funduszu może zostać dokonana wyłącznie w odniesieniu do konkretnego przypadku.

Z poważaniem

Ryszard P. Krawczyk.